

Inatsisartuni ilaasortaq,
Aqqalu C. Jerimiassen
Maani/

Nerleq aamma Canadap nerlia pillugit § 37 naapertorlugu apeqqutigineqartunut nr. 038_2020 akissuteqaatit

Ulloq: 09-03-2020
Suliap normua: 2020 - 4020
Akt normu: 13199268

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu Kalaallit Nunaanni nerleq aamma Canadap nerlia pillugit naalakkersuisunut apeqqutinik saqqummiussaqaqputit. Apeqqutit suliassaqaqarfigisannit akineqartussanngorlugit innersuunneqarput. Naalakkersuisoqarfiup Pinngortitaleriffik akissutigineqartut ilaannut ilanngusseqqullugu qinnuigaa akissutigineqartuni ukunani ilanngunneqartunik.

Postboks 269
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 63 55
E-mail: apn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqut 1. *Kalaallit Nunaanni nerlerit ikiliartuaarnerat pinaveersaartinniarlugu canadap nerlerinik piniarsinnaatitaanerup sivitsorneqarnissaanut periarfissaq Pinngortitaleriffimmit qanoq nalilerneqarpa?*

1-imut akissut:

Pinngortitaleriffik naliliivoq Canadap nerlerisa piniagaasarnerisa sivitsorneqarneratigut Kalaallit Nunaanni nerlerit ikiliartornerat unikaallatsissallugu ajornakusussasooq. Ilaatigut pissutaavoq Canadap nerlerisa piffissaq piniagaasarfiat annertunerpaaffissaanut 2016-mili sivitsorneqareermat. Maannakkut piffissaq piniagaasarfiat aggustusip aallaqqaataaniit oktobarip ulluisa 15-iannut sivisussuseqarpoq sivitsorneqarnissaalu isumaqarnaviangilaq, pissutigalugu Canadap nerlerisa amerlanerpaartaasa Kalaallit Nunaat qimattarmassuk septembarip affaani kingullermi, tassa maannakkut piffissaq piniarfissarititaasoq suli naanngitsoq. Piniarnerup siusinnerusukkut aallartitalernissaa piffissamut manniliortarfiusumut akornuteqarani piviusunngortinneqarsinnaangilaq, tamanalu manniliortarfiup nalaani eqqissisimatitsisarnermik tunngaveqarnermut akerliussaaq. Tamanna sianiginiagassaavoq timmiaqatigiiaanut tamanut atuuttumik, tassami timmiaqatigiit ataatsit manniliortarnerisa nalaani timmiaqatigiinnut allanuttaaq sunniuteqanngitsumik piniartoqarsinnaangimmat.

Ilimanangilarlu Canadap nerleranik unammillerneqarneq nerlerup ajornartorsiutaasa annerpaartarissagaat. Ilisimatusartut Aarhus Universitetimeersut ukiorpaalunni nerlermut tunngasunik suliaqarsimasut isumaqarput nerlerit ikiliartornerannut Kalaallit Nunaanni akuttunngitsumik ukiut piaqqiornerluffiusartut pissutaanerusut, pingaartumik 1995-imiilli. Isumaqartoqarpoq iluatsinngitsumik kinguaassiortarnerannut Atlantikup avannaani immap qaavata kissarnera attuumassuteqartoq, tamanna maajip qaammataani nerlerit Kalaallit Nunaannut tikiukkaangata nittaattarneranut pissutaasarmat.

Apeqqut 2. *Nunatsinni Canadap nerlerisa ineriartornerat pillugu ilaatigut piniarsinnaatitaanerup sivitsorneqarnissaanut atatillugu naapertuuttumik ilisimasaqarfigaarput?*

2-mut akissut:

Apeqquut 1-imut akissummi taaneqareersutut piffissap piniagaasarfia sivitornissaa ajornakusoorpoq. Taamaattorli oqaatigineqassaaq Pinngortitaleriffik Canadap nerlerinik nerlerilluunniit allat ilaannik aaqqissuussamik nakkutilliinissaminik programmeqanngimat. Pinngortitaleriffiup Canadap nerlerinik aaqqissuussamik nakkutilliinertigut allatigut siammasissumik ilisimasaat uppersarsarpaat taakku amerliartortut. Pinngortitaleriffik 2016-imi (2015-imi tusarniaanermut akissutikkut) aaqqissuussamik nakkutilliisoqanngik-kaluartuq piffissaq piniagaasarfia sivitussallugu illersorneqarsinnaasoq naliliimmat pingaartumik pissutaavoq Canadap nerlerisa Amerika Avannarlermiit takkussimanerat, taakku tasamani kissaatiginanngitsumik amerlisimammata ikilisarneqarnissaallu kissaatigineqarluni.

Apeqquut 3. *Taamaassimangippat: kisitsinerit qanoq annertutigisut naammagi-nartumik ilisimasaqalernissatsinnut pisariaqarpat, ukiut qassit inger-lanneqarnissaa naatsorsorneqarsinnaava, qanorlu akeqassava?*

3-mut akissut:

Kalaallit Nunaata Kitaani Canadap nerlerit manniliortartut amerlassusiat tamakkiisumik naatsorsorneqarsinnaavoq timmisartumiit kisitsinerit iluaqutsiullugit. Taakku naammas-sineqarsinnaassapput sila apeqqutaalluni ukiup ataatsip marlullu ingerlanerini, 1,2 – 1,5 mio. koruuninillu akeqassallutik. Aarhus Universitet-miit 2007-imi ilaannakuusumik kisits-isoqarpoq, kisiannili manniliortarfiisa ilisimaneqartut affaannaat pineqarlutik. Taamani Canadap nerleri 45.100-t kisinneqarsimapput.

Ataatsimut isigalugu Pinngortitaleriffiup inassutigaa timmissat piniagaasartut tamaasa tunngaviusumik ilisimasassanik katersisoqassasoq. Kalaallit Nunaata Kitaani Canadap nerlerinik tamakkiisumik kisitsinissaq taamaammat isumatusaarnerulluinnassaaq. Peqatigitillugu 2007-imi Canadap nerlerinik kisitsiffigineqarsimasumi allanngoriartorneq takuneqarsinnaalissaaq taamatullu nerlerit kangullu ilisimasaqarfigineqarnerulissallutik. Kangut 2016-imi piniaqqusaalerput, kisiannili manniliortartut taakku ataatsimut kisin-neqarsimanerininik saqqumisoqanngilaq. Taamaattoq erseqqissarneqartariaqarpoq taamatut misissuisoqaraluarpalluunniit Canadap nerlerisa annertunerusumik piniaga-alernerannik kinguneqarnissaa ilimananngitsoq, tassa taaneqareersutut piffissaq pinia-gaasarfia annertunerpaaffissaanut sivitorneqareermat.

Apeqquut 4. *Kalaallit nerlerisa piunnarnissaannut Naalakkersuisut allat suut periarfis-saatippaat?*

4-mut akissut:

Nerlermut tunngatillugu ingerlatsinissaannut pilersaaruteqalerneq nerlerit amerlassusiisa allanngujaannerulernerannut periarfissat ilagisinnaavaat. Ingerlatsinissaannut pilersaa-rummi ilaatigut ajornartorsiutit Canadap nerlerisa nerlernut pilersikkunagaat ilanngun-neqarsinnaapput, nerlerit manniliorfigisartagaat neriniartarfiilu immikkut eqqumaffiga-lugit. Ingerlatsinissaannut pilersaarummi Kalaallit Nunaata nerlia patajaallisarniarlugu ajornanngippallu piujuarsinnaanera pitsanngorsarniarlugu pisortat ingerlatsineranni suli-arineqartussat aalajangersimasut aalajangersarneqarsinnaapput. Ingerlatsinissaannut pilersaarutikkut ilaatigut nerlerit sumiiffigisartagaat pingaarutillit isumannaarnissaat

eqqarsaatigalugu iluaquserneqarsinnaapput uumasogatigiinnillu allanit ilaatigut Canadap nerlerinit sunniutaasartut annikillissillugit. Ingerlatsinissaannut pilersaarummi anguniagassat ilanngussuunneqarsinnaapput nerlerit Kalaallit Nunaanni manniliortartutut siammarsimanagerat amerlassusaallu qulakkeerniarlugit allanngutsaaliorniarlugillu. Ingerlatsineranni iliuusissat nakkutigineqarsinnaapput allanngoriartornerup ingerlaavartumik ilisimaneqarnissaa qulakkeerniarlugu taamaaliornerullu sunniutai naliliivigisarsinnaajumallugit.

Nerleqassutsip patajaallisarneqarnissaanut periarfissatut Pinngortitaleriffiup inassutigaa paasisitsiniaaneq aallartinneqassasoq. Ilaatigut nerlerit eqqissisimatitaanerat ilisimaneqaleqqullugu ilaatigullu Kalaallit Nunaata nerlerisa aamma Canadap nerlerisa assigiinnginnerat ilisimaneqaleqqullugu. Pinngortitaleriffimmi isumaqartoqarpoq amerlaqisut nalugaat nerlerit eqqissisimatitaasut, timmiaqatigiillu marluk akornanni immikkoortitsisoqartanngitsoq, tassami taakku sumiiffinni assigiittuni nassaassaammata. Assersuutissaqarportaaq tusagassiorfiit paatsiveerusermaarnermut pissutaaqataasartut, tassa nerlerit eqqartoraangamikkit Canadap nerlerinik assilissat takutittarlugit.

Apeqqut 5. *Islandimi kalaallit nerleri piniagaaginnarniarunik piniarneq taanna piujuartitsinissamik illersuinertut nalillerneqarpa?*

5-imut akissut:

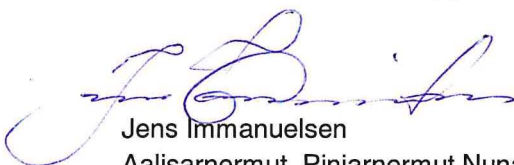
Nerleq Islandimi eqqissisimatitaavoq taamaammallu nerlerniarnissamut piffissalioqsaqanngilaq 2006-miillu taamaappoq. Oqaatigineqartarporli nerlerit suli pisarineqartartut unioqqutitsilluni aallaaniarnikkut imaluunniit nerlernut qasertunut paarlaanneqartarnikkut. Nerlerit Islandimi ikiliartorput, taakkuninngalu qaqugukkulluunniit piniarneq piujuartitsinariernerunngitsutut taaneqartariaqarpoq.

Apeqqut 6. *Soqutigisamut tunngatillugu Naalakkersuisut allanik paasisutissiissutissaqarpat?*

6-imut akissut:

Naalakkersuisoqarfiup – APNN - siunnersuutigaa nerlerit canadallu nerlia pillugit aqutsinissamut pilersaarusiortoqarnissaa GN-illu siunnersuutigaa uumasut taakku marluk pillugit assigiinngissutaat pillugit qaammarsaasoqarnissaa. APNN-ip ilisimatitsisutigisinnaavaa suliassat taamatut-ittut suliassanik tullerriaanerinerumut allattorsimaffimmiimata, aammalu Nunatsinni nerlerit pillugit ingerlatsinissamut pilersaarusiornissaq siunissami piumaarmat, timmissat allat, soorlu appat tatisimaneqarnerit annertunerusoq aqutsinissamut pilersaarusiornermi salliunneqarniarmata.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga

Jens Immanuelson

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq